

**КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО
ДРУШТВО СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)
CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

СТОМАТОЛОГИЈАТА ПРЕД ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА НОВОТО ВРЕМЕ: МОЖНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА

**15^{ти}-18^{ти} Септември 2022, Охрид, Хотел Метропол Ресорт,
Република Северна Македонија**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**CHALLENGING NEW ERA IN DENTISTRY:
BURDEN AND OPPORTUNITIES**

**15th-18th September 2022, Ohrid, Hotel Metropol Resort,
Republic of North Macedonia**

BOOK OF ABSTRACTS

ТИ
ТН

КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО ДРУШТВО
СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)

CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

Книга на Апстракт

Book of Abstracts

Графички дизајн и брендирање: Драган Ласков
Graphic Design and Branding: Dragan Laskov

НАУЧЕН ОДБОР:

Проф. д-р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА ЧУЧКОВА (Стоматолошки факултет, УКИМ) - претседател

Проф. д-р АЛЕКСАНДАР ДИМКОВ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р БОЈКО БОНЕВ (Факултет За Дентална Медицина, Медицински Универзитет - Софија, Р.Бугарија)

Доц. д-р ВАЊА ОПАЧИЌ ГАЛИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ВАСИЛКА РЕНЦОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ВЕСНА КОРУНОВСКА СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ДЕЈАН МАРКОВИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ЕЛИЗАБЕТА ЃОРГИЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ИВАНА БРЕКАЛО ПРШО (Факултет за Дентална Медицина, На Универзитет Во Риека, Хрватска).

Проф. д-р ИВИЦА СТАНЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Доц. д-р ИРЕНА ГАВРИЛОВИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЈУЛИЈА РАДОЈЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Ниш, Србија)

Проф. д-р МАЈА ПАНДИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИЈА ПЕЕВА-ПЕТРЕСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р МАРИЈАНА МИРЧЕВСКА (Европски Универзитет, Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА КАЦАРСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р НИКОЛА АНГЕЛОВ (Стоматолошки Факултет Во Хјустон, Тексас)

Проф. д-р САЊА ПАНЧЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р САШО ЕЛЕНЧЕВСКИ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СНЕЖАНА ПЕШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СОЊА АПОСТОЛСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЦВЕТАНКА БАЈРАКТАРОВА МИШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. GABRIELA KJURCHIEVA CHUCHKOVA (Faculty of Dentistry, UKIM) - president

Prof. Dr. ALEKSANDAR DIMKOV (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. BOYKO BONEV (Faculty of Dental Medicine, Medical University - Sofia, R.Bulgaria)

Assoc. Prof. Dr. VANJA OPAČIĆ GALIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. VASILKA RENDZOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. VESNA KORUNOVSKA STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. DEJAN MARKOVIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. ELIZABETA GJORGIEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. IVANA BREKALO PRŠO (Faculty of Dental Medicine, University of Rijeka, Croatia).

Prof. Dr. IVICA STANČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Assoc. Prof. Dr. IRENA GAVRILOVIĆ (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. JULIA RADOJČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Nis, Serbia)

Prof. Dr. MAJA PANDILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARIJA PEEVA-PETRESKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. MARIJANA MIRCHEVSKA (European University, Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA KACARSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. NIKOLA ANGELOV (Dental School in Houston, Texas)

Prof. Dr. SANJA PANCHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SASHO ELENCEVSKI (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SNEZHANA PESHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SONJA APOSTOLSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. CVETANKA BAJRAKTAROVA MISHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Усни презентацији
Oral presentations

УСНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ 17.09.2022 САЛА БИЛЈАНА

СЕСИЈА 1 ОБЛАСТ: ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА

НЕСАКАНИ РЕАКЦИИ НА ЛЕКОВИ- ОРАЛНИ МАНИФЕСТАЦИИ

Радојкова Николовска В.¹, Поповска М¹, Николовски Б.², Џипунова Б³, Тошеска Спасова Н³,
Стојановска В⁴

1. Катедра за болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Скопје, Република Северна Македонија
2. Катедра за орална хирургија, Стоматолошки факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Скопје, Република Северна Македонија
3. Катедра за ортодонција, Стоматолошки факултет, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Скопје, Република Северна Македонија
4. Европски универзитет – Скопје, Република Северна Македонија

Несаканите реакции на лекови се честа појава која може да се манифестира во усната празнина. Од страна на СЗО несаканата реакција на лекот е дефинирана како „одговор на лек кој е штетен и неочекуван, и кој се јавува при доза која нормално се користи кај човекот за профилакса, дијагноза, терапија на болест или за модификација на физиолошката функција“

Цел: да се опишат најчестите несаканите реакции на лекот со кои може да се сретнат стоматолозите во секојдневната клиничка пракса.

Методи: беше направено истражување на специјализираните бази на податоци PubMed, PubMed Central, MEDLINE, EBSCO, Science Direct, Scopus за периодот 2010-2022 год. со користење на MeSH термини: несакана реакција на лекови, реакции индуцирани од лекови, уста, орална манифестација.

Резултати: заболувањата и најчестите состојбите беа категоризирани во групи и тоа: зафатеност на плунковните жлезди, мукозни промени, промени на тврдите ткива и не специфични состојби.

Заклучок: Консумација на антибиотици, нестероидни антиинфламаторни лекови (НСАИЛ) и имunosупресори се најчести лекови кои предизвикуваат несакани реакции во усната празнина. Зголемување на животниот век, и се поголемиот број на постара популација која има потреба од различни групи лекови, ја наметнува улогата на стоматолозите детално да бидат запознаени со несакани ефекти на лековите, нивната клиничка манифестација и начинот на нивното правовремено менаџирање.

ORAL PRESENTATIONS 17.09.2022 BILJANA HALL

SESSION 1 TOPIC: ORAL PATHOLOGY

ADVERSE DRUG REACTION- ORAL MANIFESTATIONS

Radojkova-Nikolovska V.¹, Popovska M.¹, Nikolovski B.², Dzipunova B³, Tosheska Spasova N.³, Stojanovska V.⁴

1. Department of parodontology and oral diseases, Faculty of Dental Medicine - University of "Ss. Cyril and Methodius" – Skopje, Republic of North Macedonia
2. Department of oral surgery, Faculty of Dental Medicine", "Ss. Cyril and Methodius" Skopje, Republic of North Macedonia
3. Department of orthodontics, Faculty of Dental Medicine - University of "Ss. Cyril and Methodius" – Skopje, Republic of North Macedonia
4. European university - Skopje, Republic of North Macedonia

Adverse drug reactions are common and may occur in the oral cavity. The WHO defines an adverse drug reaction as "a response to a drug that is harmful and unexpected, and that occurs at a dose normally used in humans for the prophylaxis, diagnosis, treatment of disease, or modification of physiological function."

Aim: to describe the most common adverse drug reactions that dentists may encounter in daily clinical practice.

Methods: a research was done on the specialized databases PubMed, PubMed Central, MEDLINE, EBSCO, Science Direct, Scopus for the period 2010-2022, using MeSH terms: adverse drug reaction, drug-induced reactions, oral, oral manifestation.

Results: Diseases and the most common conditions were categorized into groups: salivary gland involvement, mucosal changes, hard tissue changes and non-specific conditions.

Conclusion: Consumption of antibiotics, non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) and immunosuppressants are the most common drugs that cause side effects in the oral cavity. Increasing life expectancy, and the growing number of older populations in need of different groups of drugs, imposes the role of dentists to be acquainted in detail with the side effects of drugs, their clinical manifestation and how to manage them in a timely manner.